

Notat

Dato 24. august 2017

MEB

Side 1 af 10

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Notat om nye revalideringsbestemmelser

Revalidering er den beskæftigelsesrettede indsats, hvor flest borgere efter afsluttet forløb opnår ordinær beskæftigelse¹. Revalideringsordningen bør derfor bruges i langt højere grad, end den gør i dag.

For at sikre en øget brug af revalidering foreslår DS følgende:

- Revalideringsbestemmelserne flyttes fra LAS til LAB
- Revalideringsbestemmelserne omskrives og tydeliggøres

Revalideringsbestemmelserne bør flyttes til LAB

Revalideringsbestemmelserne, både bestemmelserne om indsatsen og om ydelser, står i dag i Lov om Aktiv Socialpolitik (LAS), der primært regulerer reglerne en række forsørgelsesydelse. Det er en misvisende placering, da de øvrige tilbud og indsatser i beskæftigelseslovgivningen reguleres via Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats (LAB). Der blev i sin tid ved vedtagelsen af LAB lagt vægt på, at beskæftigelsesindsatserne blev samlet i én lov. Der har siden hersket usikkerhed omkring årsagen til, at revalideringsreglerne forblev i LAS.

I forbindelse med revisionen af LAB er det derfor oplagt at flytte de dele af revalideringsbestemmelserne, der regulerer revalideringsindsatsen til LAB. Bestemmelserne om revalideringsydelsen bør forblive i LAS (§51 – 52c, § 58-59 samt § 64a).

Ved at rykke dele af revalideringsbestemmelserne (indsatsdelen) til LAB vil revalidering blive tydeliggjort som en vigtig indsats i den samlede beskæftigelsesindsats. Det kan betyde, at indsatsen vil blive brugt i højere grad og blive bedre sammentænkt med øvrige beskæftigelsesrettede indsatser. Tydeliggørelsen af revalideringsreglerne vil forventes at medføre, at revalideringens betydning, som

---

¹ CABI 2012, Rambøll 2015 og DS/AE Rådet 2017

indsats for borgere med nedsat arbejdsevne, bliver mere klar og at ordningen dermed bliver brugt i større omfang end det er tilfældet i dag.

DS foreslår, at der laves et nyt kapitel i LAB om den særlige beskæftigelsesindsats (jf. særskilt notat), der indeholder reglerne om revalidering, jobafklaringsforløb, ressourceforløb, fleksjob og førtidspension. Revalideringsbestemmelserne (indsatsdelen) bør flyttes til et sådan kapitel.

Revalideringsbestemmelserne bør omskrives

Samtidig med, at dele af revalideringsbestemmelserne (indsatsdelen) flyttes til LAB, bør de omskrives. En af grundene til, at revalidering ikke bruges i tilstrækkelig grad i dag, er bl.a. en utilstrækkelig beskrivelse af dels tilkendelseskriterierne, reglerne for opfølgning og indholdet i planen for revalideringen i den nuværende lovtekst.

DS har lavet et forslag til nye revalideringsbestemmelser, som bør inkorporeres i lovteksten i forbindelse med revisionen af LAB. Forslaget er lavet i samarbejde med jurist, Susanne Wiederquist og DS' Faggruppe for Revalidering v. socialrådgiver Hanne Poulsen og Aase Pedersen.

I denne omskrivning er der lagt vægt på at gøre revalideringsbestemmelserne mere anvendelige i praksis ved:

- At tydeliggøre tildelingskriterierne samt tilpasse dem den aktuelle beskæftigelsesindsats: Det understreges bl.a., at revalidering er for personer med nedsat arbejdsevne, samt at sigtet med indsatsen er varig beskæftigelse. Med sådanne tilkendelseskriterier er der grundlag for, at det i højere grad vurderes, at ex. kontanthjælpsmodtagere med nedsat arbejdsevne bør tilkendes en revalidering som en vej til varig beskæftigelse. Revalideringsreglerne får således en gennemtænkt plads i den samlede beskæftigelsesindsats.
- At skærpe revalideringsplanens indhold: Revalideringsplanen (Min Plan) udgør grundlaget for enhver revalidering og indeholder såvel målet for revalideringen samt indsatserne. Indholdet i revalideringsplanen er beskrevet meget sparsomt i den nuværende lovtekst. Det kan medføre, at det i praksis er svært at tilrettelægge et godt revalideringsforløb. Dette er uhenigtsmæssigt, da planen udgør forudsætningen for, at revalideringen gennemføres og målet nås. Med DS' forslag skærpes revalideringsplanens indhold betragteligt.
- At skærpe reglerne for opfølgningen i et revalideringsforløb: Den nuværende lovtekst beskriver ikke særskilte opfølgningsregler i revalideringsforløb-

bet, da opfølgningen pt. sker igennem det individuelle kontaktførløb. Med DS' forslag beskrives opfølgningsreglerne særskilt i revalideringsbestemmelserne. Samtidig skal opfølgningen fremover ske ud fra personens konkrete behov, dog minimum hver 3. måned med mulighed for sjældnere opfølgning.

- At undlade bestemmelser om revalideringsperiodens længde: Med DS' forslag udelades bestemmelsen om, at revalideringsperioden max må udgøre fem år. Det skal i stedet være en faglig vurdering af mulighederne for varig beskæftigelse, den korteste mulige vej til beskæftigelse og mindsteindgrebsprincippet, der skal være afgørende for revalideringens varighed og ikke en forudsat fastsat tidsgrænse. Revalideringsperiodens længde skal fremover skrives ind i revalideringsplanen. Herudover foreslår DS, at revalideringen fremover kan forlænges ud fra en faglig velbegrundet og veldokumenteret beslutning.

Målgruppen for revalidering

Der er behov for en skærpelse af, hvilke borgere, der kan tilkendes henholdsvis revalidering, ressourceforløb og/eller skal forblive i den almindelige beskæftigelsesindsats. Det vil både sikre, at borgeren får det rette tilbud, samt at lovgivningen bliver mere anvendelig for sagsbehandlerne.

Revalidering gives til de borgere, som har en nedsat arbejdsevne, men som med en revalideringsindsats vurderes at kunne opnå selvforsørgelse på det ordinære arbejdsmarked.

Ressourceforløb gives til de borgere, som har en nedsat arbejdsevne pga. komplekse problemer, men som fortsat er uafklaret. Borgerens arbejdsevne søges udviklet igennem ressourceforløbet med henblik på endeligt at vurdere, om borgeren kan varetage et ordinært arbejde, støttet arbejde såsom fleksjob eller førtidspension.

Kontanthjælpsmodtagere bør ikke have nedsat arbejdsevne og kan derfor få en indsats efter den almindelige beskæftigelsesindsats, dog indtil det vurderes, at arbejdsevnen er truet eller nedsat. Så skal de have en indsats efter den særlige beskæftigelsesindsats.

DS foreslår, at tilkendelseskriterierne til revalidering skærpes, så det bl.a. tydeliggøres, at revalidering er for personer med nedsat arbejdsevne samt at sigtet med indsatsen er varig beskæftigelse. Det kan give grundlag for, at det i højere grad vurderes, at ex. kontanthjælpsmodtagere med nedsat arbejdsevne bør tilkendes revalidering som en vej til varig beskæftigelse.

Berettigelse til revalidering:

§A (omformulering af den nuværende § 46 i LAS)

Stk.1 En person hvis arbejdsevne er nedsat på grund af helbredsmæssige og/eller sociale forhold i et sådant omfang, at nedsættelsen nødvendiggør en særlig indsats i form af:

- Individuelt tilpasset beskæftigelsesforløb efter beskæftigelseslovens kapitel 9b -12
- Forsørgelse når og så længe den individuelt tilpassede beskæftigelsesindsats følges
- Individuelt tilrettelagt opfølgning overfor personen er berettiget til revalidering.

Stk.2 Det er en betingelse, at nedsættelsen af arbejdsevnen er så omfattende, at personens fortsatte varige tilknytning til arbejdsmarked og dermed mulighed for selvforsørgelse afhænger af det individuelt tilpassede beskæftigelsesforløb.

Stk.3 Det er en betingelse for at opnå berettigelse efter stk. 1, at indsatsen vurderes at forbedre personens muligheder for selvforsørgelse.

Stk.4 Sigtet med revalideringen er varig beskæftigelse på fuld eller nedsat arbejdstid. Revalidering tilbydes med henblik på tilknytning til arbejdsmarkedet i form af ordinær og understøttet beskæftigelse.

Revalidering bevilges tillige i forbindelse med ansættelse i fleksjob eller opkvalificering af førtidspensionister.

Indholdet i revalideringens beskæftigelsesmål

DS foreslår, at det nuværende indhold i revalideringens beskæftigelsesmål beholdes (§ 47, stk. 1, § 49 og § 50), men at paragrafferne sammenskrives til en samlet paragraf for at gøre paragrafferne mere anvendelige.

Beskæftigelsesmålet:

§B (sammenskrivning af de nuværende § 47,stk.1 og § 49 og § 50)

Stk.1 Beskæftigelsesmålet og indsatsen, der skal til for at opnå målet, udarbejdes i et samarbejde mellem personen og kommunen. Beskæftigelsesmålet og indsatsen indarbejdes i "Min Plan – revalidering".

Stk.2 Beskæftigelsesmålet skal være i overensstemmelse med personens øn-

sker, forudsætninger og evt. skånebehov.

Beskæftigelsesmålet skal være rettet mod områder, hvor der er gode eller rigtig gode muligheder for beskæftigelse.

Hvis der er konkrete oplysninger i sagen, der gør beskæftigelsesmulighederne gode eller rigtig gode på et område, hvor mulighederne for beskæftigelse generelt set er mindre gode, kan der ud fra en konkret og individuel vurdering fastsættes et begrundet beskæftigelsesmål inden for dette område.

Stk.3 Ved valg af beskæftigelsesmål skal der lægges vægt på, at den indsats, der er nødvendig for at målet nås, er den korteste mulige indsats for at personen kan blive varigt selvforsørgende.

Stk.4 Ved valg af et beskæftigelsesmål, der nødvendiggør uddannelse, er det ikke i sig selv et krav, at gennemførelse af uddannelsen sker på normeret tid, så længe beskæftigelsesmålet vurderes at være realistisk og uddannelsen vurderes at være den korteste mulige vej til varig selvforsørgelse.

Stk.5 Ved uddannelsesrevalidering bevilges der som udgangspunkt ikke støtte til erhvervskompetencegivende uddannelser udover mellemlange videregående uddannelser.

Stk.6 Har personen betydelige begrænsninger i arbejdsevnen, og taler pågældendes personlige forudsætninger, interesser og evner for en længerevarende videregående uddannelse, kan der ydes støtte til denne. Det er forudsætningen for bevillingen, at uddannelsen ud fra en helhedsvurdering skønnes at være den mest realistiske mulighed for, at personen kan blive varigt selvforsørgende.

Min Plan – revalidering

Indholdet i revalideringsplanen er beskrevet meget sparsomt i den nuværende lovtæst. Det kan medføre, at det i praksis er svært at tilrettelægge en god revalideringsproces. DS foreslår derfor, at beskrivelsen af revalideringsplanens indhold skærpes betragteligt fremover.

§C (Ny paragraf)

Stk.1 Kommunen udarbejder i samarbejde med personen en "Min Plan – revalidering", jf. § xxx (§27 og § 28, stk. 2) i denne lov, når personens beskæftigelsesmål er afklaret og fastlagt.

Stk.2 Planen skal indeholde oplysninger om:

- Det konkrete beskæftigelsesmål

- Varigheden af planen
- Starttidspunkt og forventet sluttidspunkt for indsatsen
- Tilbud efter denne lov
- Behovet for studiematerialer, arbejdsredskaber, arbejdspladsindretning og evt. personlig assistance og hvordan disse behov tilgodeses under revalideringen
- Transport til og fra virksomhed og/eller uddannelsesinstitutioner
- Evt. særlige forhold der skal tages hensyn til under revalideringen og evt. indsatser for at sikre for at disse hensyn tages.
- Nærmere beskrivelse af den konkrete opfølgning – herunder opfølgningsfrekvens og formen på opfølgningen.

Stk.3 Hvis beskæftigelsesmålet i "Min Plan – revalidering" ændres efter planen er iværksat, skal planen revideres. Sker der ændringer i den planlagte revalideringsindsats, skal planen revideres således, at ændringerne indarbejdes i planen. Hvis ændringen af beskæftigelsesmålet eller indsatsen medfører, at planen ikke længere følges, ophører revalideringen.

Opfølgning i revalideringsforløb

Den nuværende lovtekst beskriver ikke særskilte opfølgningsregler i revalideringsforløbet, da opfølgningen pt. sker igennem det individuelle kontaktførløb. DS foreslår, at opfølgningsreglerne beskrives særskilt i revalideringsbestemmelserne for at sikre den nødvendige og fleksible opfølgning i revalideringsforløb.

§ Ca (den nuværende § 15, stk.4 i LAB)

Stk.1 For personer, der er skal revalideres, tilrettelægges og gennemføres et individuelt og fleksibelt kontaktførløb under hensyn til personens ønsker og forudsætninger, med henblik på at personen hurtigst muligt påbegynder og gennemfører "Min Plan – revalidering".

Stk.2 Hvis "Min Plan – revalidering" indeholder virksomhedsrettet indsats, tilbydes virksomheden tillige opfølgning med henblik på at sikre, at planen følges og at revalideringen gennemføres med det bedst mulige resultat.

§ Cb (ny paragraf)

Stk.1 Opfølgningen tilrettelægges og gennemføres ud fra personens konkrete behov.

Stk.2 Opfølgningen finder som udgangspunkt sted ved individuelle samtaler. Hvis

revalidendens behov ikke nødvendiggør opfølgning ved individuelle samtaler gennemføres opfølgningen på den for revalidenden meste hensigtsmæssige måde.

Stk.3 Opfølgning skal gennemføres minimum hver 3 måned. Der kan aftales sjældnere opfølgning, hvis det dette vurderes at være tilstrækkeligt. I disse tilfælde skal begrundelsen for den sjældnere opfølgningsfrekvens fremgå af sagen.

Indholdet i revalideringsindsatsen

DS foreslår, at det nuværende indhold i revalideringsindsatsen beholdes (§47, stk. 1, 2. pkt., stk. 3 og stk. 4). Rækkefølgen ændres dog for at gøre paragrafferne mere anvendelige. Hertil tilføjes § 63 i LAS samt det nuværende kapitel 14 i LAB.

Indholdet i "Min Plan – revalidering":

§ D (sammenskrivning af de nuværende § 47, stk.1,2. Pkt., stk.3 og stk.4 samt § 53)

Stk.1 En revalidering kan bl.a. bestå af de tilbudsmuligheder, som følger af afsnit X i denne lov (det nuværende afsnit IV i LAB), og af hjælp til etablering af selvstændig virksomhed efter § H.

Stk. 2 Økonomisk hjælp til revalidering kan omfatte:

- 1) Revalideringsydelse efter lov om aktiv socialpolitik § 52, dog med fradrag af eventuelle arbejdsindtægter m.v., jf. §§ 58 og 59.
- 2) mindste overenskomstmæssige praktik-, elev- eller lærlingeløn eller
- 3) mindste overenskomstmæssige løn eller den løn, som sædvanligvis gælder for tilsvarende arbejde.
- 4) Helt eller delvist løntilskud efter kapitel X i denne lov (nuværende kapitel 12 i LAB).
- 5) Støtte til at etablere selvstændig virksomhed efter § H.
- 6) Tillægsydelser efter nuværende kap. 14 i LAB
- 7) Særlig støtte efter § 76,stk.3 i LAB (den nuværende LAS § 63)
- 8) Støtte til nødvendige merudgifter til bolig på grund af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter lov om aktiv socialpolitik efter §§64 og 64a.
- 9) Integrationsydelse efter LAS § 22 som erstatter revalideringsydelsen.

Stk.3 Den økonomiske støtte udbetales fra det tidspunkt "Min Plan – revalidering" følges.

Stk.4 Personen har kun ret til revalideringsydelse, hvis pågældende følger "Min Plan – revalidering".

§ Da (nuværende § 47,stk.1)

Stk.1 Hvis beskæftigelsesmålet forudsætter indsats i form af virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud tilrettelægges revalideringen i samarbejde med både personen og virksomheden. Revalideringen sigter mod en efterfølgende varig ansættelse i virksomheden eller en virksomhed med tilsvarende funktioner.

Revalideringsperioden skal ikke tidsbegrænses

DS foreslår, at bestemmelsen om, at revalideringsperioden max må udgøre fem år (§ 49 i LAS) slettes. Det skal i stedet være en faglig vurdering af mulighederne for varig beskæftigelse, den korteste mulige vej til beskæftigelse og mindsteindgrebsprincippet, der skal være afgørende for revalideringens varighed og ikke en forudsat fastsat tidsgrænse. Revalideringsperiodens længde skal fremover skrives ind i revalideringsplanen.

§ 49 i LAS slettes.

Fastsættelsen af revalideringsperiodens længde beskrives fremover i "Min Plan – revalidering" (jf. forslag til en ny § C, stk. 2) på baggrund af en faglig vurdering.

Forlængelse af revalideringsforløbet

DS foreslår, at det nuværende indhold i forlængelsesmulighederne for revalidering beholdes (§ 53 og 56). Hertil tilføjes et nyt stk. 2 i den nuværende § 56, der beskriver, hvilke faglige vurderinger forlængelsen forudsætter.

Forlængelse af revalideringen:

§E (nuværende § 53)

Stk. 1 Revalideringsperioden forlænges med de perioder, personen har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption efter reglerne i barselsloven. Retten til revalideringsydelsen bevares under fraværet jf. LAS § 55.

§F (nuværende § 56)

Stk.1 Kommunen kan forlænge revalideringsperioden, som den fremgår af "Min

Plan – revalidering”

1) hvis personen ikke kan gennemføre »Min Plan - revalidering« på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller andre helt specielle forhold, eller
2) hvis sygdom, pasning af syge børn eller børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, manglende pasningsmulighed af børn eller særlige sociale forhold midlertidigt forsinker personen i at gennemføre ”Min Plan – revalidering”.

Stk.2 Forlængelse af ”Min Plan – revalidering” forudsætter, at kommunen ud fra en konkret og individuel vurdering af sagen oplysninger vurderer

- 1) At gennemførelse af planen fortsat er den korteste vej til varig beskæftigelse og
- 2) At gennemførelsen af planen fortsat er realistisk og
- 3) At der kan fastsættes et tidspunkt for revalideringens afslutning.

Arbejde under revalidering

DS foreslår, at det nuværende indhold i bestemmelserne om arbejde under revalidering beholdes. Hertil tilføjes en henvisning til LAS § 58 om nedsættelsen af revalideringsydelsen ved arbejde under revalidering.

Arbejde under revalideringen

§G (nuværende § 57 med henvisning til LAS § 58)

Stk.1 Når "Min Plan - revalidering" gennemføres, må personen ikke have arbejde udover, det der fremgår af planen.

Kommunen kan dog tillade andet arbejde i begrænset omfang, hvis arbejdet kan forenes med "Min Plan - revalidering".

Stk.2 Såfremt personen udfører arbejde, der ikke er godkendt af kommunen, medfører dette som udgangspunkt ophør af revalideringen samt udbetaling af revalideringsydelsen.

Stk.3 Efter § 58 i lov om aktiv socialpolitik nedsættes revalideringsydelsen med arbejdsindtægter ud over 20.000 kr. Brutto pr. År.

Støtte til selvstændig virksomhed

DS foreslår, at det nuværende indhold i bestemmelserne om støtte til selvstændig virksomhed som en del af et revalideringsforløb beholdes. Rækkefølgen ændres dog for at gøre paragrafferne mere anvendelige.

Støtte til selvstændig virksomhed

§ H (nuværende § 65)

Stk.1 Kommunen kan give en person, der vurderes at være omfattet af § A (NU: § 46) støtte til etablering af selvstændig virksomhed, såfremt dette er personens ønske.

Det er en forudsætning for støtten,

- at den pågældende har faglige og forretningsmæssige forudsætninger for at drive virksomheden og
- at etableringen af den selvstændige virksomhed vurderes at være den korteste vej til varig selvforsørgelse

§ I (nuværende § 65, stk. 2 og 3)

Stk.1 Støtten til etablering af den selvstændige virksomhed gives i form af tilskud eller rentefrit lån.

Stk.2 Kommunerne yder støtte til etableringsudgifter som tilskud op til 75.000 kr.

Stk.3 Såfremt etableringsudgifterne overstiger 75.000 kr., ydes den del af støtten som ligger over beløbet i stk.1, som rentefrit lån, når kommunen skønner, at dette er rimeligt under hensyn til modtagerens fremtidige erhvervs muligheder.

Stk. 4 Lånet efter stk. 3 sikres ved tinglyst pant, når dette er muligt.

§ J (nuværende § 66)

Kommunen påser, at der foreligger en forretningsmæssig forsvarlig plan for den selvstændige virksomhed.

§ K (nuværende § 67)

Kommunen kan eftergive et lån, hvis revalidenden ikke har økonomisk mulighed for at betale det tilbage.